

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 31 grudnia 1988 r.

w sprawie dozoru technicznego.

Na podstawie art. 4 ust. 3, art. 29 ust. 1 i art. 30 ust. 2 ustawy z dnia 19 listopada 1987 r. o dozorcze technicznym (Dz. U. Nr 36, poz. 202) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1

Rodzaje urządzeń technicznych podlegających dozorowi technicznemu

§ 1. Dozorowi technicznemu podlegają następujące rodzaje urządzeń technicznych:

- 1) urządzenia ciśnieniowe, w których są zawarte ciecze lub gazy pod ciśnieniem różnym od atmosferycznego, a w szczególności:
 - a) *kotły parowe, przeznaczone do wytwarzania pary z cieczy energetycznej z użyciem ciepła uzyskanego w drodze reakcji egzotermicznych lub z energii elektrycznej,*
 - b) *kotły cieczowe (w tym również kotły wodne), przeznaczone do podgrzewania cieczy bez zmiany jej stanu skupienia, z użyciem ciepła uzyskanego*
- w drodze reakcji egzotermicznych lub z energii elektrycznej,*
- c) *zbiorniki stałe przeznaczone do magazynowania cieczy lub gazów albo do prowadzenia w nich procesu technologicznego pod ciśnieniem różnym od atmosferycznego, w tym również stabilizatory pary oraz wymienniki ciepła i wytwarzacze pary, tj. zbiorniki złożone z dwóch albo więcej przestrzeni oddzielonych ściankami, przeznaczone do wymiany ciepła między przepływającymi czynnikami,*
- d) *zbiorniki przenośne (transportowe) przeznaczone do magazynowania cieczy lub gazów, zmieniające miejsce między napełnianiem i opróżnianiem,*
- e) *wytwornice acetyleny stałe i przenośne, przeznaczone do wytwarzania acetyleny w wyniku reakcji chemicznej między wodą i węglikiem wapnia, wraz ze zbiornikami służącymi do magazynowania, schładzania, osuszania i oczyszczania acetyleny oraz urządzeniami zabezpieczającymi, umieszczonymi na przewodach rozprzewadzających albo bezpośrednio na wytwornicy,*

- f) rurociągi parowe oraz ich armatura, łączące kocioł z turbiną w blokach energetycznych,
- 2) becznieniowe zbiorniki, przeznaczone do magazynowania materiałów niebezpiecznych o właściwościach trujących lub żrących oraz transportu tych materiałów, których przewóz jest dopuszczony na podstawie przepisów szczególnych,
- 3) dźwignice, tj. środki transportu o zasięgu ograniczonym i ruchu przerywanym, przeznaczone do przemieszczania osób lub ładunków, a w szczególności:
- wciągarki i wciągniki, wraz z koniecznym wyposażeniem, przeznaczone do przemieszczania osób lub ładunków za pośrednictwem ciężna zakończonego urządzeniem chwytającym,
 - suwnice, przeznaczone do przemieszczania ładunków w pionie, poziomie lub w pionie i poziomie,
 - żurawie, przeznaczone do przemieszczania ładunków, których wysięgnik może wykonywać ruchy obrotowe w płaszczyźnie poziomej, pionowej lub pionowej i poziomej jednocześnie,
 - układnice przeznaczone do składowania ładunków w magazynach,
 - układnice przeznaczone do układania torów,
 - dźwigi składające się z podstawy ładunkowej (kabin, platformy itp.), prowadzonej w prowadnicach, i przemieszczającego ją zespołu napędowego (wciągarki, wciągnika, dźwignika śrubowego, łożkowego lub zębatkowego), przeznaczone do pionowego przemieszczania osób lub ładunków,
 - wyciągi towarowe, w tym również wyciągi statków, składające się z podstawy ładunkowej (wózek, kosz itp.), prowadzonej w pochyłych prowadnicach, przystosowane do pochyłego przemieszczania ładunków za pomocą wciągarek lub wciągników,
 - podesty ruchome, przystosowane do przemieszczania w pionie platform roboczych,
 - dźwignice linotorowe, w których jedna lub więcej lin nośnych rozpiętych między podporami stanowi tor jezdny do przemieszczania ładunków,
- 4) urządzenia techniczne baz przeładunkowych inne niż wymienione w pkt 3, a w szczególności:
- urządzenia służące do manipulacji kontenerami w płaszczyźnie poziomej i pionowej,
 - urządzenia ciągów technologicznych przeładowniczych, składające się z urządzeń załadowniczych, wyładowniczych lub podających ładunki,
- 5) przenośniki, tj. środki transportu o zasięgu ograniczonym i ruchu ciągłym, przeznaczone do przemieszczania osób w pionie, w poziomie lub pod kątem, a w szczególności:
- przenośniki kabinowe,
 - schody ruchome,
 - chodniki ruchome,
- 6) osobowe koleje linowe i wyciągi narciarskie.

Rozdział 2

Szczegółowy zakres działania Urzędu Dozoru Technicznego

§ 2. 1. Urząd Dozoru Technicznego, zwany dalej „Urzędem”, jest centralnym organem administracji pań-

stwowej realizującym zadania związane z wykonywaniem dozoru technicznego w zakresie ustalonym w ustawie z dnia 19 listopada 1987 r. o dozorcze technicznym (Dz. U. Nr 36, poz. 202), zwanej dalej „ustawą”, i aktach wykonawczych do niej.

2. Do zakresu działania Urzędu w dziedzinie nadzoru i kontroli nad stosowaniem oraz przestrzeganiem przepisów o dozorcze technicznym i norm, a także zasad z zakresu bezpieczeństwa techniki, należy w szczególności:

- 1) opracowywanie i wydawanie warunków technicznych dozoru technicznego,
- 2) badanie problematyki zagrożeń stwarzanych przez urządzenia techniczne oraz inicjowanie zmian w normach i przepisach o dozorcze technicznym w celu zapewnienia bezpiecznej pracy urządzeń technicznych,
- 3) określanie kryteriów ustalania form dozoru technicznego,
- 4) ustalanie programów szkolenia pracowników jednostek gospodarki uspołecznionej, upoważnianych do wykonywania określonych czynności dozoru technicznego,
- 5) określanie kierunków szkolenia projektantów, wytwórców urządzeń oraz osób obsługujących, naprawiających i konserwujących urządzenia w zakresie bezpiecznej pracy urządzeń technicznych,
- 6) prowadzenie działalności popularyzatorskiej w zakresie bezpiecznej pracy urządzeń technicznych oraz organizowanie konsultacji w tej dziedzinie,
- 7) opracowywanie projektów norm określających zasady i warunki bezpiecznej pracy urządzeń technicznych.

3. Do zakresu działania Urzędu w dziedzinie nadzoru nad organizowaniem i wykonywaniem dozoru technicznego należy w szczególności:

- 1) kontrolowanie wykonywania dozoru technicznego przez podległe inspektoraty dozoru technicznego, w tym prawidłowości ustalania form wykonywania dozoru technicznego nad urządzeniami technicznymi,
- 2) koordynowanie działalności w zakresie uzgadniania wymagań technicznych lub warunków technicznych dozoru technicznego dla importowanych urządzeń technicznych oraz materiałów i elementów stosowanych do budowy i naprawy urządzeń technicznych lub nabycia za granicą licencji na ich produkcję,
- 3) inicjowanie przedsięwzięć mających na celu zapewnienie organizacyjno-technicznych i ekonomicznych warunków wykonywania dozoru technicznego,
- 4) szkolenie pracowników dozoru technicznego,
- 5) występowanie z wnioskami o zmianę wysokości opłat za czynności organów dozoru technicznego.

§ 3. Do zakresu działania Urzędu, oprócz działań wymienionych w § 2, należy również współpraca z Polskim Komitetem Normalizacji, Miar i Jakości w dziedzinie działalności normalizacyjnej, dotyczącej zagadnień bezpiecznej pracy urządzeń technicznych, a w szczególności:

- 1) udział w pracach związanych z programowaniem i planowaniem prac normalizacyjnych,
- 2) wnioskowanie i opiniowanie projektów norm związanych z bezpieczną pracą urządzeń technicznych.

- 3) uczestniczenie w pracach normalizacyjnych, wynikających z międzynarodowej współpracy normalizacyjnej.

Rozdział 3

Szczegółowy zakres działania inspektoratów dozoru technicznego

§ 4. Do zakresu działania inspektoratów dozoru technicznego należy w szczególności:

- 1) uzgadnianie dokumentacji urządzeń technicznych w zakresie zgodności z przepisami o dozorcze technicznym i warunkami dozoru technicznego,
- 2) przeprowadzanie kontroli określonych materiałów i elementów przeznaczonych do budowy i naprawy urządzeń technicznych,
- 3) przeprowadzanie badań technicznych urządzeń przed wydaniem decyzji zezwalającej na eksploatację lub dopuszczającej do obrotu,
- 4) prowadzenie ewidencji urządzeń technicznych,
- 5) ustalanie formy wykonywania dozoru technicznego,
- 6) prowadzenie postępowania w sprawach:
 - a) uprawnień do wytwarzania materiałów i elementów stosowanych do budowy i naprawy urządzeń technicznych,
 - b) uprawnień do wytwarzania urządzeń technicznych,
 - c) uprawnień do dokonywania napraw urządzeń technicznych,
 - d) zezwalania na eksploatację urządzeń technicznych,
 - e) wstrzymywania eksploatacji urządzeń technicznych, wycofywania urządzeń z obrotu i wstrzymywania ich wytwarzania,
 - f) dopuszczania urządzeń technicznych do obrotu,
 - g) zawieszania lub cofania uprawnień do wytwarzania materiałów, elementów lub urządzeń technicznych w wypadkach określonych w art. 8 ust. 4 ustawy,
 - h) wyrażania zgody na dokonywanie przeróbek urządzeń technicznych,
- 7) wydawanie upoważnień pracownikom jednostek gospodarki uspołecznionej do wykonywania określonych czynności z zakresu dozoru technicznego,
- 8) wykonywanie badań i kontroli stanu urządzeń technicznych,
- 9) sprawdzanie kwalifikacji osób projektujących, wytwarzających, obsługujących, konserwujących i naprawiających urządzenia techniczne,
- 10) wykonywanie kontroli nad przestrzeganiem przepisów dozoru technicznego oraz norm i zasad z zakresu bezpiecznej pracy urządzeń technicznych,
- 11) prowadzenie doradztwa w zakresie bezpiecznej pracy urządzeń technicznych.

§ 5. Do zakresu działania inspektoratów dozoru technicznego należy ponadto:

- 1) prowadzenie działalności mającej na celu podnoszenie kwalifikacji pracowników inspektoratów,
- 2) prowadzenie szkoleń dla pracowników jednostek gospodarki uspołecznionej, upoważnianych do wykonywania określonych czynności dozoru technicznego, oraz dla osób projektujących, wytwarzających, obsługujących, naprawiających i konserwujących urządzenia techniczne.

Rozdział 4

Specjalistyczne organy dozoru technicznego

§ 6. Specjalistycznymi organami dozoru technicznego są:

- 1) organy kolejowego dozoru technicznego i organy dozoru technicznego żeglugi morskiej, podlegające Ministrowi Transportu, Żeglugi i Łączności,
- 2) organy wojskowego dozoru technicznego podlegające Ministrowi Obrony Narodowej.

§ 7. Specjalistycznemu dozorowi technicznemu organów kolejowego dozoru technicznego podlegają urządzenia techniczne:

- 1) zainstalowane na obszarze kolejowym, w kolejowych pojazdach szynowych oraz na bocznicach kolejowych,
- 2) osobowe koleje linowe i wyciągi narciarskie,
- 3) zbiorniki cystern w ruchu kolejowym, drogowym i żegludze śródlądowej,
- 4) inne urządzenia techniczne eksploatowane przez przedsiębiorstwo państwowe „Polskie Koleje Państwowe” oraz inne przedsiębiorstwa podległe Ministrowi Transportu, Żeglugi i Łączności.

§ 8. 1. Specjalistycznemu dozorowi technicznemu organów dozoru technicznego żeglugi morskiej podlegają następujące urządzenia techniczne na statkach morskich, pontonach, w dokach i w portach morskich:

- 1) urządzenia ciśnieniowe,
- 2) bezcisnieniowe zbiorniki (cysterny),
- 3) dźwignice służące do przeładunku towarów.

2. Specjalistycznemu dozorowi technicznemu żeglugi morskiej podlegają ponadto:

- 1) urządzenia techniczne w ciągach technologicznych portowych baz przeładunkowych, których miejscem pracy jest teren administrowany przez urzędy morskie,
- 2) urządzenia techniczne, stanowiące wyposażenie innych stanowisk zlokalizowanych na terenie przeznaczonym do prac przeładunkowych i innych czynności wchodzących w zakres obsługi żeglugi morskiej.

§ 9. Specjalistycznemu dozorowi technicznemu organów wojskowego dozoru technicznego podlegają urządzenia techniczne zainstalowane lub użytkowane w jednostkach organizacyjnych podległych Ministrowi Obrony Narodowej, na terenie wojskowych obiektów zamkniętych oraz w jednostkach wojskowych podległych Ministrowi Spraw Wewnętrznych.

§ 10. Specjalistyczne organy dozoru technicznego wykonują również dozór techniczny nad innymi urządzeniami technicznymi w toku ich eksploatacji i napraw, jeżeli znajdują się w obszarze właściwości tych organów.

Rozdział 5

Szczegółowy tryb wykonywania czynności dozoru technicznego

§ 11. Czynności dozoru technicznego wykonuje się w jednostkach gospodarki uspołecznionej i nie uspołecznionej projektujących urządzenia techniczne, wytwarzających urządzenia techniczne, a także materiały i elementy do ich budowy i naprawy oraz eksploatujących i naprawiających.

wiających urządzenia techniczne, zwanych dalej „jednostkami”

§ 12. Czynności dozoru technicznego wykonuje pracownik organu dozoru technicznego, zwany dalej „inspektorem”

§ 13. Czynności dozoru technicznego, określone w art. 31 ust. 1 ustawy, mogą również wykonywać upoważnieni pracownicy jednostek gospodarki uspołecznionej.

§ 14. Inspektor nie podlega rewizji osobistej przewidzianej w wewnętrznych regulaminach jednostki, w której wykonuje czynności dozoru technicznego.

§ 15. Czynności dozoru technicznego wykonuje się w dniach i godzinach pracy obowiązujących w jednostce, a w razie potrzeby również w dniach wolnych od pracy i poza godzinami pracy, po uzgodnieniu z kierownikiem jednostki.

§ 16. Inspektor jest uprawniony do:

- 1) wstępu za okazaniem upoważnienia i legitymacji służbowej, bez potrzeby uzyskiwania przepustki, do pomieszczeń i obiektów, w których znajdują się urządzenia techniczne,
- 2) poruszania się w tych pomieszczeniach i obiektach, chyba że przepisy szczególne stanowią inaczej,
- 3) dostępu do urządzeń technicznych,
- 4) żądania od kierownika jednostki niezbędnych informacji i przedstawiania koniecznych dokumentów oraz materiałów,
- 5) przeprowadzania w uzgodnionych terminach badań, prób i pomiarów oraz innych czynności potrzebnych do ustalenia stanu urządzenia technicznego, prawidłowości jego eksploatacji lub naprawy, a także prawidłowości wykonania określonych materiałów i elementów stosowanych do budowy i naprawy urządzenia technicznego,
- 6) wydawania zaleceń pokontrolnych.

§ 17. Czynności dozoru technicznego inspektor wykonuje w obecności kierownika jednostki lub osoby upoważnionej.

§ 18. Inspektor jest obowiązany do przestrzegania przepisów o bezpieczeństwie i higienie pracy obowiązujących w jednostce kontrolowanej.

§ 19. Kierownik jednostki, w której są wykonywane czynności dozoru technicznego, w celu sprawnego ich przeprowadzenia jest obowiązany zapewnić bezpieczne warunki pracy przez umożliwienie bezpiecznego dostępu do badanego urządzenia technicznego, w szczególności spowodowanie wstrzymania w bezpośrednim otoczeniu badanego urządzenia prac budowlanych, montażowych, remontowych i innych, mogących zagrażać bezpieczeństwu inspektora.

§ 20. Inspektor ma prawo odmówić wykonania czynności dozoru technicznego w razie stwierdzenia niewłaściwych warunków do ich przeprowadzenia, a w szczególności:

- 1) niedostatecznego stanu przygotowania urządzenia technicznego do badania,
- 2) niewłaściwego oświetlenia lub występowania oparów utrudniających widoczność,
- 3) przekroczenia dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy lub dopuszczalnej granicy niskich i wysokich temperatur.

§ 21. 1. Z wykonania czynności dozoru technicznego inspektor sporządza protokół.

2. Protokół podpisują inspektor, kierownik jednostki lub jego zastępca albo osoba upoważniona.

3. Jeden egzemplarz protokołu pozostawia się za pokwitowaniem w jednostce.

4. Zbiór protokołów dotyczących danego urządzenia technicznego tworzy księgę rewizyjną urządzenia technicznego, przechowywaną w jednostce.

§ 22. Do pracowników jednostek gospodarki uspołecznionej, o których mowa w § 13, stosuje się odpowiednie przepisy § 16 pkt 3—5 oraz § 17, 19 i 20.

§ 23. 1. Z czynności dozoru technicznego upoważniony pracownik dokonuje wpisu do księgi rewizyjnej urządzenia, w której podaje datę wykonania czynności i treść poczynionych ustaleń.

2. W razie konieczności wydania decyzji z zakresu dozoru technicznego, pracownik, o którym mowa w ust. 1, niezwłocznie powiadamia właściwy organ dozoru technicznego.

§ 24. 1. Czynnościami dozoru technicznego są objęte również urządzenia techniczne eksploatowane przez osoby fizyczne.

2. Przepisy § 12 i 14—21, dotyczące jednostek, stosuje się odpowiednio podczas wykonywania czynności dozoru technicznego, o których mowa w ust. 1.

Rozdział 6

Przepisy końcowe

§ 25. Traci moc rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 25 lutego 1981 r. w sprawie dozoru technicznego (Dz. U. Nr 8, poz. 34).

§ 26. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezes Rady Ministrów: *M. F. Rakowski*